

SPRAWOZDANIE

Turyzm 2013, 23/1

<https://doi.org/10.18778/0867-5856.23.1.07>

Stanisław Liszewski

Instytut Geografii Miast i Turyzmu
Uniwersytet Łódzki

SPRAWOZDANIE Z III OGÓLNOPOLSKIEJ KONFERENCJI INSTYTUTÓW I KATEDR TURYSTYKI I REKREACJI PAŃSTWOWYCH SZKÓŁ WYŻSZYCH NA TEMAT „WSPÓŁCZESNE UWARUNKOWANIA ROZWOJU TURYSTYKI”, KRAKÓW 27–28 WRZEŚNIA 2012 ROKU

Rozpoczęta w 2008 r., z inicjatywy prof. Grzegorza Gołębskiego, współpraca instytutów oraz katedr turystyki i rekreacji działających w państwowych szkołach wyższych w Polsce zaowocowała już trzecią konferencją, która odbyła się w Krakowie w Uniwersytecie Jagiellońskim w dniach 27–28 września 2012 r. Pierwsza konferencja z tego cyklu odbyła się w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Sulechowie w 2008 r. i zakończyła się publikacją pod redakcją G. GOŁĘBSKIEGO (2008)¹, druga zorganizowana była w Uniwersytecie Łódzkim w 2010 r., której pokłosiem była książka redagowana przez S. TANASIA (2010)².

Konferencję w Uniwersytecie Jagiellońskim zorganizował Zakład Gospodarki Turystycznej i Uzdrowiskowej Instytutu Geografii i Gospodarki Przestrzennej. Przewodniczącym komitetu organizacyjnego był kierownik Zakładu prof. Włodzimierz Kurek, sekretarzem naukowym dr Robert Pawlusiński. Radzie Naukowej konferencji przewodniczył prof. G. Gołębski z Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu. Tematem tego spotkania były współczesne uwarunkowania rozwoju turystyki, a jego cele można podzielić na dwie grupy. Pierwsza to cele towarzyszące wszystkim dotychczasowym konferencjom w tym cyklu, czyli integracja środowisk naukowych zajmujących się badaniami naukowymi nad zjawiskiem turystyki w Polsce, wymiana poglądów i doświadczeń dotyczących kształcenia specjalistów na potrzeby turystyki na poziomie wyższym oraz przegląd aktualnie realizowanych projektów badawczych. Celem wiodącym konferencji w Krakowie była identyfikacja współczesnych uwarunkowań rozwoju szeroko pojętej turystyki.

Duża liczba zgłoszonych referatów zmusiła organizatorów do powołania, oprócz sesji plenarnej i posterowej, trzech sekcji (A, B, C), które obradowały zarówno 27 (jedno spotkanie), jak i 28 września (każda

sekcja spotykała się dwukrotnie). Obrady rozpoczęły się w czwartek 27 września o godz. 10.00 uroczystym otwarciem z udziałem Dziekana Wydziału Biologii i Nauk o Ziemi Uniwersytetu Jagiellońskiego i dyrektora Instytutu Geografii, po czym przystąpiono do realizacji programu merytorycznego.

Pierwszą sesję plenarną poprowadził jako przewodniczący prof. dr hab. Aleksander Schwichtenberg. W sesji tej wygłoszono siedem referatów, które generalnie związane były z ogólnym celem konferencji, czyli dotyczyły prezentacji różnych uwarunkowań, jakie towarzyszą obecnie rozwojowi turystyki, zwłaszcza w Polsce. Obrady tej sesji otworzył referat prof. G. Gołębskiego, w którym autor dokonał analizy efektów transformacji ustrojowej na rynku turystycznym w Polsce (uwarunkowania polityczne i gospodarcze), korelując to z programem kształcenia kadr dla turystyki na uczelniach. Drugi referat wygłosił prof. S. Liszewski, który przedstawił geograficzne uwarunkowania rozwoju turystyki na świecie w ujęciu dynamicznym (okres wędrowania, dominacji turystyki masowej i okres turystyki globalnej), a następnie określił wpływ przestrzeni geograficznej na rozwój różnych form aktywności i powstania przestrzeni turystycznej. W kolejnym referacie prof. E. Dziedzic przedstawiła etapy rozwoju wybranych branż turystycznych. Profesor A. Jackowski w bardzo interesującym wystąpieniu przybliżył słuchaczom rolę, jaką w rozwoju współczesnych badań nad turystyką odegrało założenie w 1936 r. przez prof. S. Leszczyckiego Studium Turyzmu w Uniwersytecie Jagiellońskim. Uwarunkowania historyczne rozwoju badań nad turystyką w Polsce, choć są oczywiste, wydają się mało znane współczesnym badaczom. Kolejny referat, wygłoszony przez prof. A. Kowalczyka, uświadomił uczestnikom wpływ rozwoju transportu lotniczego na rozwój ruchu

turystycznego. Autor, powołując się na informacje UNWTO, podał, że w 2011 r. 51% turystów uczestniczących w międzynarodowym ruchu turystycznym skorzystało z transportu lotniczego. W referacie zbiorczym, przygotowanym przez prof. A. Rapacza, dr D.E. Jaremen i dr. P. Gryszela, podjęto bardzo aktualny temat tzw. turystyki społecznej, której celem jest ograniczenie liczby osób wykluczonych z uprawiania turystyki. Autorzy poddali analizie aktywność turystyczną osób niepełnosprawnych i starszych w Polsce i Republice Czeskiej. Pierwszą sesję plenarną zakończył referat prof. W. Kurka, który opierając się na analizie zawartości kilkunastu czasopism naukowych z ostatnich 30 lat pokazał zmieniające się relacje pomiędzy turystyką a środowiskiem przyrodniczym, które coraz częściej trzeba prawnie chronić przed inwazją turystyczną.

Po wygłoszeniu referatów odbyła się bardzo interesująca dyskusja, w której udział wzięło kilkunastu uczestników konferencji. Zaprezentowane referaty w tej sesji pokazały różnorodność uwarunkowań, jakie decydują o współczesnym rozwoju turystyki. Wymieniając według kolejności wygłaszanych referatów omówiono: uwarunkowania polityczne i gospodarcze, geograficzne, branżowe, historyczne, techniczne, społeczne oraz środowiskowe. Choć zapewne katalog uwarunkowań rozwoju turystyki jest znacznie bogatszy, to przedstawione referaty pokazały drogę, jaką powinny iść badania nad współczesną turystyką, aby nie tylko diagnozować istniejący stan, ale rozumieć jego złożone zależności, co daje podstawę do prognozowania rozwoju, ale również i skutków, jakie ten rozwój niesie.

Dalsza część obrad 27 września 2012 r. odbyła się w trzech sekcjach (A, B, C), które wprawdzie nie miały tytułów, ale były wyraźnie uprofilowane tematycznie. W sekcji A tego dnia wygłoszono siedem referatów przygotowanych głównie przez przedstawicieli nauk ekonomicznych zajmujących się badawczo turystyką. Referaty te poświęcono m.in. wpływowi mody na rozwój turystyki (prof. A. Niezgodą), funkcji turystycznej gminy (dr R. Seweryn), znaczeniu dyfuzji wiedzy we współpracy podmiotów w regionie (dr K. Czernek). W sekcji B zgrupowano referaty geograficzne (wygłoszono ich sześć), wśród których były m.in. opracowania nt. możliwości wykorzystania przestrzeni turystyczno-rekreacyjnej Lubelszczyzny (prof. A. Świeca, dr T. Brzezińska-Wójcik), uwarunkowań rozwoju turystyki na miejskich terenach przemysłowych (dr M. Derek) czy znaczenia konfliktów wojennych i aktów terrorystycznych w turystyce poznawczej (dr S. Tanaś). Sekcję D przeznaczono na referaty dotyczące kształcenia studentów na potrzeby turystyki. Zgłoszono siedem referatów, wśród których znalazły się m.in.: „E-learning w kształceniu na kierunkach tury-

stycznych (dr T. Napierała, dr R. Szkup), „Motywy podejmowania studiów oraz oczekiwania edukacyjne i zawodowe studentów kierunku turystyka i rekreacja UWM w Olsztynie” (dr A. Omelan) czy „Wpływ programu studiów na kierunku turystyka i rekreacja na rozwój indywidualnej turystyki studentów” (mgr M. Maro-Kulczycka).

Drugiego dnia konferencji (28 września 2012 r.) kontynuowano obrady w sekcjach A, B, C, z krótką przerwą kawową. W sekcji A (ekonomicznej) zgłoszono osiem referatów, wśród których były m.in.: „Kształtowanie konkurencyjności obszaru turystycznego” (dr P. Gryszel), „Wykorzystanie środków gwarancji finansowej w przypadku upadłości touroperatora” (mgr D. Żylak) czy „Tendencje zmian na rynku turystycznym województwa lubuskiego (dr Z. Świątkowski). Do prezentacji w sekcji B zgłoszono osiem referatów o dość różnorodnej tematyce. Znalazły się tu m.in. referaty: „Szkolenia przewodnickie studentów” (dr hab. J. Potocki), „Atrakcyjność turystyczno-rekreacyjna miasta Konstancin-Jeziorna (dr K. Duda-Gromada), a także „Społeczne determinanty popytu turystycznego w turystyce narciarskiej w Karpatach polskich (mgr K. Krzesiwo). W sekcji C zgrupowano również osiem referatów (wygłoszono sześć) o zróżnicowanej tematyce, wyraźnie jednak z dominacją turystyki kulturowej. Wśród wygłoszonych referatów można wymienić: „Parki rozrywki na świecie i w Polsce (dr Z. Kruczek), „Współczesne trendy w turystyce religijnej w Europie (dr F. Mróz, mgr Ł. Mróz) czy „Turystyka jeździecka w Polsce – tradycje i teraźniejszość. Zarys problematyki” (dr R. Urban).

Po zakończeniu obrad w sekcjach odbyła się sesja posterowa, do której zgłoszono osiem prac o bardzo różnorodnej tematyce. Zwykle były to wyniki badań czy przemyśleń związanych z przygotowywaną rozprawą doktorską. Sesja posterowa trwała 30 minut i stwarzała możliwość podjęcia bezpośredniej rozmowy zainteresowanych z autorami prezentowanych prac.

Konferencję zakończyło spotkanie uczestników, w czasie którego wymieniono uwagi na temat obrad w sekcjach, jak również podjęto bardziej ogólne dyskusje.

Ponieważ organizatorzy konferencji zapowiedzieli opublikowanie referatów (po recenzjach wydawniczych), dyskusję szczegółową odłożono do czasu ukazania się tomu. Uczestnicy konferencji pozytywnie ocenili ideę tego typu spotkań i uzgodnili, że czwartą konferencję zorganizuje Katedra Turystyki Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu kierowana przez prof. G. Gołębskiego; będzie ona połączona z jubileuszem Katedry.

Dla porządku warto dodać, że udział w III konferencji w Krakowie zgłosiły 92 osoby, w tym 23 profe-

sorów i doktorów habilitowanych. Autorami referatów byli pracownicy lub doktoranci 30 uczelni z Polski, wśród których byli przedstawiciele 10 uniwersytetów bezprzymiotnikowych – Jagiellońskiego (20 osób), Łódzkiego (osiem osób), Warszawskiego (cztery), Śląskiego, Szczecińskiego, UMCS w Lublinie, UMK w Toruniu i Warmińsko-Mazurskiego (po dwie osoby) oraz UAM w Poznaniu i Wrocławskiego (po jednej osobie). Uczestnikami konferencji byli również pracownicy Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie (cztery osoby), czterech Uniwersytetów Ekonomicznych: w Krakowie i Poznaniu (po pięć osób) oraz we Wrocławiu (po trzy osoby), a także Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie (dwie osoby), Akademii Wychowania Fizycznego w Poznaniu (siedem osób) i Krakowie (pięć osób). W konferencji udział brali również pracownicy Państwowych Wyższych Szkół Zawodowych z Wałbrzycha, Sulechowa, Leszna, Konińna i Jarosławia oraz z innych zawodowych szkół wyższych mieszczących się w Warszawie, Gdyni, Koszalinie. Uczestniczył również przedstawiciel SGGW w Warszawie.

Niewątpliwym sukcesem III Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej Instytutów i Katedr Turystyki i Rekreacji Państwowych Szkół Wyższych zorganizowanej przez Zakład Gospodarki Turystycznej i Uzdrowis-

kowej IGiGP Uniwersytetu Jagiellońskiego był nie tylko program merytoryczny, o którym była mowa i którego wartość będzie można w pełni ocenić po ukazaniu się publikacji, ale także fakt, że uczestniczyli w niej młodzi i bardzo młodzi (doktoranci) badacze turystyki, co dobrze rokuje dla przyszłego rozwoju nauk o turystyce, a także to, że reprezentowali oni różne specjalności naukowe, potwierdzając, że wiedza o turystyce ma charakter interdyscyplinarny. Nie bez znaczenia jest również fakt, że na konferencję do Krakowa przyjechały osoby pracujące w różnych typach szkół wyższych niemal w całej Polsce.

Bardzo wysoko należy ocenić również stronę organizacyjną konferencji, dla przebiegu której stworzono bardzo dobre warunki, oddając do dyspozycji sale wykładowe Instytutu Geografii i Gospodarki Przestrzennej w nowym kampusie Uniwersytetu Jagiellońskiego przy ulicy Gronostajowej.

PRZYPISY

¹ G. GOLEMBSKI (red.), 2008, *Nowe trendy rozwoju turystyki*, Wyd. PWSZ, Sulechów, ss. 518.

² S. TANAŚ (red.), 2010, *Nauka i dydaktyka w turystyce i rekreacji*, Łódzkie Towarzystwo Naukowe, Łódź, ss. 362.